

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εν Αθήναις τῆ 14 Φεβρουαρίου 1939

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 36

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Διατάγματα

- Περὶ Ἀναλυτικῆ καὶ Ὁρολογίου προγράμματος τῆς Α' τάξεως τῶν Ἀστικῶν Σχολείων. 1
 Περὶ Ἀναλυτικῆ καὶ Ὁρολογίου προγράμματος τῆς Β' τάξεως τῶν Ἀστικῶν Σχολείων. 2
 Περὶ Ἀναλυτικῆ καὶ Ὁρολογίου προγράμματος τῆς Α' τάξεως τῶν Προγυμνασίων καὶ ἑκταταξίων Γυμνασίων. 3
 Περὶ Ἀναλυτικῆ καὶ Ὁρολογίου προγράμματος τῆς Β' τάξεως τῶν Προγυμνασίων καὶ ἑκταταξίων Γυμνασίων. 4

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ Ἀναλυτικῆ καὶ Ὁρολογίου προγράμματος τῆς Α' τάξεως τῶν Ἀστικῶν Σχολείων. (1)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'
 ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὅτι ἔθνη τῶ ἄρθρον 18 τῆς Ἀναγκαστικοῦ Νόμου ὁπ' ἀριθ. 770)1937 περὶ τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσης πρότεινε τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐθνικῶν Σχολείων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας μετὰ σύμφωνον γνώμη τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐκπαίδευσης διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὅπ' ἀριθ. 124 τῆς 9 Δεκεμβρίου 1938 πρακτικῷ καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὅπ' ἀριθ. 20-1-1939 πρακτικῷ, ἀπεφασίσανεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ Ἀναλυτικὸ καὶ Ὁρολογίου πρόγραμμα τῆς πρώτης τάξεως τῶν Ἀστικῶν Σχολείων ὀρίζεται ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1938—39 ὡς κάτωθι :

1. Ὁ ρ ρ σ κ ε υ τ ι κ ὶ Ὡραι 2.

Ἡ Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Βιβλόνες ἐκ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν αὐτῆς μέχρι τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἰδίως δὲ ἀ καταδεικνύουσαι τὴν ἐκείναις θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν αὐτοῦ, ἢ ὅποια προπαρακαίσεις καὶ κατετίθενται ἀναγκαστικῶς τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου.

Σημείωσις 1. Ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία πρέπει νὰ ἐνισχυεταὶ διὰ τῆς δημιουργίας ἀγνῆς καὶ ἐμπνευσμένης θρησκευτικῆς ζωῆς ἐν τῷ σχολείῳ καὶ τῆς ἀδιάσπου συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς αὐτὴν (κοινὰ προσευχαί, κοινὴ παρακολούθησις τῆς θείας λειτουργίας καὶ συμμετοχὴ εἰς αὐτὴν, παρακολούθησις ἁπλοῦ καὶ ζωντανοῦ κηρύτματος, κοινὴς εορτασμὸς σπουδαίων θρησκευτικῶν ἑορτῶν, συμμετοχὴ εἰς τὰς τοπικὰς θρησκευτικὰς πανηγύρεις, ἐμπρακτικὸς ἐκδηλώσεις τῆς πρὸς τὸν πληρὸν ἀγάπης).

2. Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων δέον νὰ ἐξαιρῶνται ἰδιαίτερος τὰ σχεμὰ, τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὴν γυναῖκα (πρ. τὴν συμβολὴν τοῦ Κυρίου πρὸς ἀνάμνησιν τῆς γυναικῆς, τὴν συμβολὴν εὐσεβῶν γυναικῶν πρὸς τὴν σύστασιν τῶν πρώτων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, τὸ ἔργον ἐν τῆναι τῶν ἐπὶ Χριστιανικῷ ἔθελω καὶ εὐλαβεῖς διακριθεῖσων γυναικῶν).

2. Νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ὡραι 6.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάγνωσις ἐλλεικτῶν νεοελληνικῶν διηγημάτων καὶ περιγραφῶν, ἀναφερόμενων εἰς τὴν ἔθνην ζωὴν καὶ φύσιν καὶ γεγραμμένων μέρους μὲν εἰς τὴν ἁπλὴν καθαρῶσαν, μέρους δ' αὐτῶν εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν, ὡς καὶ ἐπικῶν καὶ ἐπιπολιτικῶν ποιημάτων ἐξ ἐγκεκριμένων βιβλίου ἢ καὶ ἐξ ἄλλων συλλογῶν καὶ ἀποτελῶν ἔργων.

2. Τὰ κυριώτατα τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συναπτικοῦ τῆς ἁπλῆς καθαρῶσεως γλώσσης, ἐξαγόμενα ἐκ τῶν ἀναγνωστικῶν κειμένων καὶ ἐν ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς δημοτικῆς γλώσσης.

3. Συνθέσεις:

Α'. Προφορικαὶ εἰς τὴν ἁπλὴν καθαρῶσαν καὶ εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν. Ἐλευθερίαν ἀνακινῶντες τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων τῆς ἰδίας ἐκείνου ἐκλογῆς.

Β'. Γραπτὰ εἰς τὴν ἁπλὴν καθαρῶσαν καὶ εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν. Ἐλευθερίαν περιγράφαι ἁπλῶν ἀντικειμένων καὶ εἰκότων καὶ ἀφηγήσεις γεγονότων βεβαιωμένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν.

Σημείωσις 1. Οἱ μαθηταὶ πρέπει νὰ ἀσπάζονται καὶ εἰς τὴν καλὴν ἀπαγγελίαν τῶν ἀναγινωσκομένων λογοτεχνημάτων, εἰτε ὁλοῦ, εἰτε τῶν χαρακτηριστικῶν μερῶν αὐτῶν.

2. Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων πρέπει νὰ ἀναγινωσκονται ἀρκετὰ λογοτεχνήματα, σχετιζόμενα πρὸς τὴν γυναικείαν ζωὴν.

3. Γ ρ α λ λ ι κ ῆ γ λ ῶ σ σ α. Ὡραι 3.

1. Φωνητικὰ καὶ συλλαβιστικὰ ἀσκήσεις ἐπὶ λέξεων καὶ φράσεων, ἐξαγόμενῶν ἐξ ἀμέσου ἐποπτικῆς διδασκαλίας (5—6 μαθήματα).

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία α) φράσεων ἐξ ἁπλοτάτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἐξαγόμενων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων διδασκαλίας καὶ ἀναφερόμενων εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν σχολικὴν ζωὴν, τὸ ἀνθρώπινο σῶμα καὶ τὰ ἐνδύματα, τὸν χρόνον καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ β) σχετικῶν πρὸς τὴν ἁπλὴν καὶ τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν πρὸς τὴν ἁπλὴν καὶ τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν ἐξ ἐγκεκριμένων βιβλίου ἢ καὶ ἐξ ἄλλων συλλογῶν καὶ ἀποτελῶν ἔργων.

3. Τὰ κυριώτατα ἐκ τοῦ ὁρατοῦ τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ ἐκ τοῦ Συναπτικοῦ (ἐν ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς Ἑλληνικῆς) ἐξαγόμενα ἐκ τῶν ἐκείνου ἀναγινωσκομένων.

4. Ἀσκήσεις εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνομιλίας, ἀναφερόμενῆς εἰς τὰ ἐκείνου διδασκόμενα.

5. Ἀσκήσις εἰς τὴν Γαλλίαν (γράφειν α) δι' ἀντιγραφῆς κατ' ὄψιν, β) διὰ γραφῆς κατ' ὑπαγόρευσιν, γ) διὰ τῆς γραφῆς ἀπορίστων εἰς δεδομέναις ἐρωτήσεσι, σχετικὰς πρὸς τὰ ἐκάστοτε ἀναγινωσκόμενα.

Ἠμεῖοις: Κατὰ τὴν διδασκαλίαν πρέπει νὰ γίνωνται χρήσις ὄσον τὸ δυνατόν περισσότερον τῆς Γαλλικῆς γλώσσης καὶ νὰ δίδεται μεγάλη καὶ ἐπιμόνος προαγωγή εἰς τὴν ὀρθὴν προφορὰν, ἀνάγνωσιν (διόρθωσις, τονισμὸς, ρυθμὸς λέξεως καὶ φράσεως) καὶ ἀπαγγελίαν τῶν ἀποθνήσκων.

4. Γεωμετρία. Ὅροι 2.

Ἱστορία τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τοῦ πολιτικοῦ αἵτιος ἀπὸ τῶν ἠρωϊκῶν χρόνων μέχρι τῶν Μηδικῶν πολέμων, γινόμενη διὰ τῆς παραστατικῆς εἰκονίσεως τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως ἐπιφανῶν αὐτῶν ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι συνεικένθρωσαν περὶ ἐπιποῦς τῶν ὀλγῶν ζωῆν τῆς πατρίδος. Νύκτωρ ἐκ παραλλήλων ἐξέτασις καὶ τῶν λαῶν, τῶν ἐθνῶτων εἰς σχέσεις πρὸς τοὺς Ἕλληνας (Φοινίκων, Περσῶν κλπ.).

5. Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρικὴ. Ὅροι 3.

1. Ἐκ τῆς Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς τὰ περὶ τῶν ἀκεραίων καὶ τῶν συνθῶν εἰς τὴν πρᾶξιν κληρικῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν ἐπὶ αὐτῶν πράξεων ἐπὶ τῆς βάσει κλασματικῶν προτύπων, προβλημάτων καὶ μετ' ἀριθμῶν ἐφαρμογῆς τῶν ἐκάστοτε ἐξαγορευμένων κανόνων διὰ τῆς λύσεως σχετικῶν προβλημάτων ἀναφερομένων εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πρακτικοῦ βίου τοῦ τόπου τοῦ σχολείου καὶ εἰς τὴν ὕλην τῶν διειρηθῶν πραγματικῶν μαθημάτων.

2. Ἐκ τῆς Πρακτικῆς Γεωμετρικῆς τὰ ἀπόλυθα, διδασκόμενα μετὰ ποικιλίαν, ἰδίως δὲ χειροτεχνικῶν, ἐφαρμογῶν:

Γενικὰ περὶ τῶν Γεωμετρικῶν σωμάτων καὶ τοῦ ὄγκου των, περὶ τῶν ἐπιφανειῶν καὶ τοῦ ἐμβαδῶν των, περὶ τῶν γραμμῶν καὶ τοῦ μήκους των καὶ περὶ σημείων.

Τὰ κοριώτερα εἶδη τῶν γραμμῶν, αἱ ἰδιότητές των, ἡ κατασκευὴ των καὶ ἡ εὐρέσις τοῦ μήκους των.

Αἱ πρὸς ἀλλήλας θέσεις διαφόρων γραμμῶν, κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, τὰ ἐξ αὐτῶν προκύπτουσα σχήματα καὶ ἐξέτασις ἐκάστου τῶν σχημάτων τούτων.

Τὰ χρησιμώτερα τῶν γραμμῶν, τῶν σχετικῶν μὲ τὰ διαφορά εἶδη τῶν γραμμῶν.

6. Φυσιογνωστικὴ. Ὅροι 3.

Ἐξ ἀφορμῆς ἐποπτικῆς παρατηρήσεως φυσικῶν καταστάσεων καὶ φυσικῶν σωμάτων τῶν περιβάλλοντος τῶν μεθυστῶν (Χεῖμων καὶ Θέρος, Ἄψις, Ἰγρῶρ, Σίξηρος κλπ.), ὡς καὶ ὀργάνων καὶ ἐργαλείων τῆς καθημερινῆς ζωῆς (θερμόμετρον, βαρομετρον, ζυγὸς, κῶδων κλπ.) καὶ ἐπὶ τῆς βάσει πειραματικῆς ἐπ' αὐτῶν ἐρευνητικῆς διδασκαλίας ἐκείνων ἰδίως ἐπὶ τῶν καινομένων τῆς Φυσικῆς (Θερμαντικῆς, Ἀκουστικῆς, Ὀπτικῆς, Μαγνητισμοῦ, Ἠλεκτριχοῦ, Μετεωρολογίας καὶ Μηχανικῆς) καὶ τῆς Ἀνοργάνου καὶ Ὄργανικῆς Χημείας, ὡς καὶ τῶν διπνῶτων αὐτὰ νόμων, ὅπου τῆς γνώσεως τῶν ὁσίων ἀποδίδει ἀδύνατος ἡ κατανοήσις τῆς ὕλης τῶν βιολογικῶν μαθημάτων καὶ τῆς Γεωγραφίας. Διαρκῆς ἐφαρμογὴ τῶν ἐξετάσεων, νόμων εἰς τὴν γεωργίαν, βιοτεχνίαν, βιομηχανίαν, κοινωνικὴν καὶ καθ' ὅλου εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἐργασίας, ὅπως αὐταὶ ἰδίως ἐκδηλώνονται εἰς τὴν περιουσίαν ἐν ἡ ἐπίσταται τὸ σχολεῖον.

7. Γεωγραφία. Ὅροι 2.

Ἐξέτασις τῆς Γεωγραφικῆς περιουσίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει τὸ σχολεῖον, κατόπιν δὲ, τῶν λοιπῶν γεωγραφικῶν περιουσιῶν τῆς Ἑλλάδος. Οἱ φυσικαὶ χαρακτηριστεῖς τῶν περιουσιῶν τούτων, διατελέσει τῆς ἐπιφανείας, θέσται, κλίμα, κἀλύψις τοῦ εὐρέους. καὶ αἱ συνθήκαι τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς ἐκκαταστάσεως, οἱ ἀρχαῖαι τῶν κατοίκων καὶ οἱ λοιπὸς πολιτισμοὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἠμεῖοις: Οἱ μαθηταὶ ἀσκούνται κατὰ τὴν διδα-

σκαλίαν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν χαρτῶν ὑπὸ μεγάλῃ κλίμακῃ εἰς τὴν σύγκρισιν τοῦ χάρτου πρὸς τὴν πραγματικότητα, εἰς τὴν σύγκρισιν χαρτῶν διαφόρων κλίμακῶν πρὸς ἀλλήλους, εἰς μετρήσεις ἐπὶ τοῦ χάρτου, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἀναγνωστῶν χαρτῶν, εἰς τὴν ἰγνογραφίαν χαρτῶν καὶ περιγραμμάτων, εἰς τὸν καταρτισμὸν γεωγραφικῶν λευκωμάτων, γραφικῶν στατιστικῶν πινάκων κλπ.

8. Ἐκ τῆς Γεωγραφίας καὶ Ἰγνογραφίας. Ὅροι 2.

1. Καλλιγραφία.— Ἀναπτύξις τῆς ἀτομικῆς γραφῆς, καὶ τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸ ἀπλοῦν, συμμαρῶν καὶ ἐναρμονισμένον.

Ἠμεῖοις: Ἡ καλλιγραφία ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων πινακῶν πρέπει νὰ καλλιεργηται εἰς πάσας τὰς τάξεις καὶ ἐπιπαντων τῶν διδασκόντων ἐν τῷ Σχολεῖῳ.

2. Ἰγνογραφία.— Ἰγνογράφησις ἐπὶ τοῦ πίνακος δια λευκῶν καὶ ἐγχρωμῶν κίμων καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου δια μελῶν ὡσὺν μαυρῶν καὶ ἐγχρωμῶν: α') ἐκ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης αὐθεντα καὶ καρπῶν, ζῶων ἐπισκοπούμενων ἰδίως ἐκ κινῆσει, καὶ τοῦ ἀνθρώπου ὁμοίως, β) ἐλευθερὰ ἐξ ἀφορμῆς ἰντερματων, διηγημάτων, περιγραφῶν, συνθέσεων κλπ.

9. Χειροτεχνία. Ὅροι 3.

Τὰ διαφόρα εἶδη τῆς Χειροτεχνίας. Ἰφαντικὴ ἔργα. Ἀρχαὶ πλαστικῆς, εἰς δε τὰ Σχολεῖα τῶν ἡλικῶν καὶ τὰ ἐπιμα.

Ἀσκήσις εἰς τὰ διάφορα εἶδη των ρυθμῶν: παρῆσις (ῥυθμῶν), πατητής, ἀγγλικῆς ραφῆς, ὀπισθοραφῆς (ῥαβδῶν ῥαβδῶν), ὀπισθοραφῆς, στριφωμάτων, τρυπωμάτων κλπ., πιετων ὀπισθοραφῶν. Ἐφαρμογαὶ ἐπὶ σακκιδίου ἐργασίας (εἰς γῆρας ἐργασίῳ ὕψισματος) καὶ μαξιλαροποιίας.

Ἠμεῖοις: Ἡ διδασκαλία τῆς χειροτεχνίας δεῖν νὰ εἶναι κατὰ τὸ δυνατόν ἀτομικῆ, προσαρμοσμένη πρὸς τὴν ἰκανότητα ἐκάστου μαθητοῦ.

2. Προκειμένου ἰδίᾳ περὶ τῆς εἰδικῆς γυναικείας χειροτεχνίας ὁσον: α') Ἐκ χρησιμοποιούμενα χρώματα καὶ σχήματα καὶ οἰ συνδυασμοὶ αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ ἐκτελεστέρισμα σχέδια, να εἶναι τῆς ἐκλογῆς καὶ τῆς ἐπινοίας τῶν μαθητριῶν, τῆς χειροτεχνικῆς διδασκαλίας διατελοῦσας ἐν ὁσῶν συνδέσμῳ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ διακοσμητικοῦ γυμνασίου. καὶ β') Νὰ ἐπιδικῆται προσανατολισμὸς τῶν τελουμένων ἐργασιῶν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν λαϊκὴν τεχνίην, ἰδίᾳ δε τὴν αὐτόπου, ἐν ἡ λειτουργίῳ τῷ Σχολεῖῳ.

10. Ὡδινὴ. Ὅροι 2.

Θεωρία καὶ ἀσκήσις Ὡδινῆς. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ σπορῶν τεχνικῶν καὶ δημοτικῶν μουσικῶν καὶ διφῶν, ὡς καὶ ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν τροπαρίων.

11. Γυμναστικὴ. Ὅροι 3.

Γυμναστικὴ, κατὰ τὸ οἰκίον Ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τοῦ Γυμνασίου. Σχολικὴ ἀγωνιστικὴ. Παιδιὰ καὶ ἰδίως αἱ ἔθνηκαὶ. Κολυμβητικὸν ἔργον εἶναι δυνατόν. Ἐθνηκαὶ γυμναστικὴ καὶ ἐκφόρμα.

Ἐξδομαδιαστὶ Ὁρολόγιον Πρόγραμμα.

Μαθημάτων	Ὅροι
1) Θρησκευτικὰ	2
2) Νέα Ἑλληνικὴ γλώσσα	6
3) Γαλλικὴ γλώσσα	3
4) Ἱστορία	2
5) Ἀριθμητικὴ-Γεωμετρία	3
6) Φυσιογνωστικὰ	3
7) Γεωγραφία	2
8) Καλλιγραφία-Ἰγνογραφία	2
9) Χειροτεχνία	2
10) Ὡδινὴ	2
11) Γυμναστικὴ	3

Παρατηρήσεις. 1. Το έβδομαθιασόν Ὁρολόγιον Πρόγραμμα δέον νά κανονίζεται οὕτως, ὥστε νά μένουσι εἰς τοὺλάχιστον ἐλευθέρᾳ ἀπογεύματα καθ' ἑβδομάδα διὰ τὴν ποσειατικὴν ἐργασίαν τῶν μαθητῶν ἐν τῷ Σχολείῳ ἢ ἐν ἁλίῳ, διὰ διδασκαλικῶν περιπτώσεων καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γυμναστικῆς, Γεωπονικῆς, Καλλιτεχνικῆς καὶ τῆς Σχολικῆς ἐν γένει ζωῆς.

2. Μετ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκάντων, ἐγκρινομένου ἐπὶ τοῦ οἰκείου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, δύναται ἡ καθυσταμένη υποχρεωτικὴ ἐν τῷ Σχολείῳ ἐργασία νά περιωρισθῆ εἰς τὰς ποσινὰς ὥρας, τῶν ἀπογευματινῶν ἀριζηνῶν ἐλευθέρων διὰ τοῦς ἐν τῷ ποροννομίῳ παρατατάσαις ἀνεκσυνέουσι σκοποῖς. Ἡ πλήρης ὁράνωσις τῶν ἀπογευματινῶν τούτων ἑπισκοπήμεν κατὰ πολὺ ὅσοι τὰς πυνθῶνας καὶ τὰ μετὰ ἐκάστου Σχολείου εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου.

3. Ἡ ἀσκήσις τῆς διδασκαλίας τῆς Χριστιανικῆς πίστεως ἐστὶν νά γινέσθῃ ἐνταῦθα εἰς 2 ὄπουλάτου (90') εἰς ἐκάστην ἑβδ. τὰ Σχολεία τῶν ὁθλέων ἡ γυναικείᾳ Κε.στ.τομ. καὶ εἰς τὰ καταλειθέσθαι τὸ ἥμισυ τοῦ διὰ τὸ μάθημα καθόλου ἀνεκσυνέουσι μένουσι.

Εἰς τῶν αὐτῶν Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐθνικῶν καὶ Ἐθνητικῆς Παιδείας ἀνατίθενται τὴν δημοσιευσίαν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 8 Φεβρουαρίου 1939.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Ἄ Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐθνικῶν καὶ Ἐθνητικῆς Παιδείας
I. ΜΕΤΑΞΕΙΣ

(2)

Περὶ Ἀναλυτικοῦ καὶ Ὁσολογίου προγράμματος τῆς Β' τάξεως τῶν Ἀστικῶν Σχολείων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ρ' ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐργονόμοσ ἄν' ὄνομα τὸ ἔσθουσι 18 τῶν Ἀγαπητικῶν Νόμων ἄν' ἀριθ. 770/1937 ἀπερὶ τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευστος ποσέσθαι τοῦ Ποσούδου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐθνικῶν καὶ Ἐθνητικῆς Παιδείας μετὰ πύθεσιν ὠνόματι τοῦ Ἀνωτάτου Ὑμειδίου Ἐκπαιδεύσεως διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ἄν' ἀριθ. 124 τῆς 9 Δεκεμβρίου 1938 πρακτικῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ἄν' ἀριθ. 21/12-1-1938 πρακτικῶν ἀπερασίσεων καὶ διατάξεσιν.

Ἐσθρον μόνον.

Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὁσολογίον πρόγραμμα τῆς δευτέρας τάξεως τῶν Ἀστικῶν σχολείων ὄριεσθαι ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1938—39 ὡς κατωθί :

1. Ἄστικῶν Σχολείων καὶ Ὑμοσίων. Ὑμοσίου 2.

1. Ἐσθ' Ἱστορίᾳ τῆς Κεντρικῆς Διαθῆκαις. Πασαστατικὴ Ἱστορία τῶν εἰσὺ καὶ τῆς βράσεως τοῦ Ἱσπου. Ἐξαγωγή ἐξ οὐτῶν τῶν Ἐθνικῶν καὶ Ἐθνητικῶν καὶ ἠθικῶν διδασκαλιῶν τοῦ Κυρίου.

2. Ἐργονόμοσ καὶ ἀπομνημόνευσις τῶν σπουδαιτέρων τροποποιῶν τῶν Δεσποτικῶν καὶ Ἐθνικῶν ἔσθων.

Σημεῖωσις. 1. Ἡ ἠθηκευτικὴ διδασκαλία πρέπει νά ἐντυθῆται διὰ τῆς ἠθηκευτικῆς ἠθηκευτικῆς ἠθηκευτικῆς ζωῆς ἐν τῷ σχολείῳ καὶ τῆς ἐδάτεσιν συμμετοχῆ τῶν ἠθηκευτικῶν εἰς αὐτῶν (κοινὰ προσευχὰ, κοινὴ παρακολούθησις τῆς θείας λιτεσυρίας καὶ συμμετοχὴ εἰς αὐτῶν, παρακολούθησις ἁπλοῦ καὶ ζωντανῶν κηρύξεσιν, κοινὰ ἐκσασθὰ σπουδῶν ἠθηκευτικῶν ἔσθων, συμμετοχὴ εἰς τὰς τοπικὰς ἠθηκευτικὰς πανηγύρεισ, ἔμπρακτοσ ἐκθέσεις τῆς πρὸς τὸν πληθῶν ἀγάπης).

2. Εἰς τὰ σχολεία τῶν ὁθλέων δέον νά ἐξαιρούται ἱδιαίτερος τὰ σημεῖα, τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὴν γυναίκα (πρ. τὴν συμβολὴν τοῦ Κυρίου πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γυναίκας, τὴν συμβολὴν ἐσέσθων νοναϊκῶν πρὸς τὴν ὀστασιν τῶν πρῶτων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, τὸ ἔργον ἐν γένει τῶν ἐπὶ Χριστιανικῶν ζῆλων καὶ ἀλλεθεῖα διακρίσεσθων γυναικῶν).

2. Ἐλλήνων καὶ Ὑμοσίων. Ὑμοσίου 4.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἀνάλυσις ἐλλεικτῶν Νεοληλικῶν διηγημάτων καὶ περιγραφῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν Ἐθνητικὴν ζωὴν καὶ ὄσθιν καὶ γεγραμμένων μέρουσ μὲν εἰς τὴν ἁπλὴν καθαρῶσεσθαι, μέρουσ δ' αὐτῶν εἰς τὴν ἠθηκευτικὴν γλῶσσαν, ὡς καὶ ἐπιτικὴν καὶ ἐπιλοκυτικὴν καὶ λοικῶν ποιημάτων ἐξ ἀνεκκριμένου βιβλίου ἢ καὶ ἐξ ἄλλων συλλογῶν καὶ αὐτοεῶν ἔργων.

2. Στοιχειώδεσθαι γραμματικῶν καὶ ὀνομαστικῶν ἔργων.

3. Συμπλοσῆσι τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συνακτικῶν τῆς ἁπλῆς καθαρῶσεσθαι ἐπὶ τῆς βάσει τῶν ἀναγνωστικῶν κειμένων καὶ ἐν ἀνεκκριμένῳ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα γραμματικὰ καὶ συνακτικὰ φαινόμενα τῆς ἠθηκευτικῆς καὶ τῆς ἀρχαίας γλῶσσης.

4. Συνθεσίς, ὡς ἐν τῇ Ἀ' τάξει. ἔτι δὲ καὶ γρασὴ κολλογῶν καὶ μικρῶν διαλογῶν, ἢ καὶ ἐξ ἄλλων ἔκδοσῶν καὶ αὐτοεῶν ἔργων.

Σημεῖωσις : 1. Οἱ μαθηταὶ πρέπει νά ἀσκήθωνται καὶ εἰς τὴν καλῶν ἀπαγγελίαν τῶν ἀναγνωστικῶν λοικῶν ποιημάτων. εἰτε ἄλλω, εἰτε τῶν γαρκατηρητικῶν μερῶν τῶν.

2. Εἰς τὰ σχολεία τῶν ὁθλέων πρέπει νά ἀναγνωσθῶνται ἀρετὰ λοικῶν ποιημάτων, σχετιζόμενα πρὸς τὴν γυναικείαν ζωὴν.

β'. Ἀρχαία. Ὑμοσίου 4.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ ποικιλοῦν ἀνεκκριμένου Ἀναγνωστικῶν ἀσῆς.

2. Ἐξ ἀπορῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνεῖας καὶ ἐν παραλληλισμῶ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς ἁπλῆς καθαρῶσεσθαι καὶ τῆς ἠθηκευτικῆς ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀστικῶν ποιῶν λόγου μέχρι τῶν ἀρνολητικῶν ρημάτων. ὡς καὶ τῶν βασικῶν τῶν στυακτικῶν φαινομένων αὐτοῦ. (ἀπλῆ καὶ σύνθετος ποτασις, κλῆσι καὶ ἔπιπομῆν μὲν προτάσεις, σημεωνία τῶν καθηγορητικῶν πρὸς τὸ ἠθηκευτικῶν. Δοτικὴ ὀργανικὴ, ἀνεκρίσθην, εἰδικὴ καὶ τελικὴ ἀποσύνεσθαι. ἠθηκευτικῶν τῶ ἀπεσφασθῶν.)

Ποικιλία ἔσθων τῶν μαθητῶν ἐν τῷ σχολείῳ καὶ καθ' ὄσθιν πρὸς ἐρασιγῶν καὶ ἐντύπῶσιν τῶν ἐκάτῶσ ἐξέταζόμενων ἐσῶν τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συνακτικῶν.

3. Γαλλικῶν καὶ Ὑμοσίων. Ὑμοσίου 2.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα : α') ἁπλοῦν περιγραφῶν καὶ διηγησῶν, ἐξαγομῶν ἐξ αἰετοῦ τὰ ἐπιπομῆς ποημάτων ἢ ἐκδοσῶν διακειλιῶν καὶ ἀνεκκριμένων εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν οἰκογενετικὴν ζωὴν καὶ τὴν διατεοσθὴν καὶ β') σχετικῶν πρὸς τὴν ἠθη καὶ τῶν ἁπλοῦν περιγραφῶν καὶ ποιημάτων ἐξ ἀνεκκριμένου Ἀναγνωστικῶν. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἐκάτῶσ ἀπανασθῶν νέων λέξεσιν καὶ ἔρσασιν καὶ ἀπαγγελίᾳ ὅσοι τῆσθαι μικρῶν ποιημάτων.

2. Συμπλοσῆσι τοῦ διηλοῦ τοπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συνακτικῶν (ἐν ἀνεκκριμένῳ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς Ἐλληνικῆς), γυναικῶν ἐπὶ τῆς βάσει τῶν ἐκάτῶσ ἀναγνωστικῶν.

3. Ἀσκήσις εἰς τὴν γαλλιστὴ διαλέξεσθαι. ὡς ἐν τῇ Ἀ' τάξει.

4. Ἀσκήσις εἰς τὴν γαλλιστὴ γλῶσση. ὡς ἐν τῇ Ἀ' τάξει. Ἐπὶ δὲ : α') δι' ἐγγύθεσιν ἀπεσφασθῶν ἀναγνωστικῶν ἠθηκευτικῶν β') διὰ γρασῆς ἐν τῷ σχολείῳ συντόμου ἠθηκευτικῶν καθ' ἑβδομάδα ἀναφερομένων εἰς τὴν καθ' αὐτὴν διδασθῶσιν ἠθηκευτικῶν.

Σημείωσις. Κατά την διδασκαλίαν πρέπει να γίνεται χρήση όσον το δυνατόν περισσότερων της Γαλλικής γλώσσας και να διδεται μεγάλη και έπιμονος προσοχή εις την όρθην προφοράν, άνάγνωσιν (διόρθωσις, τονισμός, ρυθμός λέξεως και φράσεως) και άπαγγελίαν τών μαθητών.

4. Ιστορία. Ώραι 2.

Ιστορία τής άρχαίας Ελλάδος και ιδίως του πολιτισμού αούτης από τών Μυθικών πόλεμων μέχρι τής ύποταγής τής Ελλάδος εις τούς Ρωμαίους, γινόμενη ως εν τή Α' τάξει. Έξ άφορμής τής άναμύσεως τών Ρωμαίων εις τά πράγματα τής Ελλάδος, συντομωτάτη εξέτασις τής Ιστορίας τών Ρωμαίων και του πολιτισμού αούτων μέχρι τής καθυποτάξεως τής Ελλάδος.

5. Μαθηματικά. Ώραι 3.

1. Έκ τής Πρακτικής Αριθμητικής τά περί τών δεκαδικών και τών συμμιτών αριθμών και τών έν' αούτων πράξεων άποκαθόμενα, καθ' όν τρόπον και ή βλη τής Α' τάξεως.

2. Έκ τής Πρακτικής Γεωμετρίας τά άκόλουθα, διδασκόμενα καθ' όν τρόπον και ή βλη τής Α' τάξεως.

Τά κυριότερα τών επίπλευτων σχημάτων, τά στοιχειά των α' ιδιότητες των, ή κατασκευή των και ή εύρεσις του έμβραδου των. Όμοια σχήματα, ιδιότητες των, κατασκευή σχήματος όμοιου προς όδόν.

Γενικά περί χωρομετρίας. Τά άπλοότερα τών χωρομετρικών όργάνων, ή χρησιμότης των και ό τρόπος τής χρήσεώς των. Όσις άπλών χωρομετρικών προβλημάτων.

6. Φυσιογνωστικά. Ώραι 3.

1. Βιολογική εξέτασις τών έν' Ελλάδι άπανώντων ζώων, ιδίως δέ τών κατοικιδίων των του άγρου και του έδους, συνδυασμένη με πρακτικάς εργασίας άρθροκομίας και Ανθοκομίας.

2. Βιολογική εξέτασις τών έν' Ελλάδι άπανώντων ζώων, ιδίως δέ τών κατοικιδίων των του άγρου και του έδους, συνδυασμένη με πρακτικάς εργασίας άρθροκομίας και πτηνοτροφίας.

7. Γεωγραφία. Ώραι 2.

Γεωγραφική εξέτασις τής λοιπής Ευρώπης, γινόμενη ως ή τής Ελλάδος και άνδιαιρέσιμα ιδιαίτερος εις την εξέτασιν τών χωρών, μεθ' όν ή Ελλάς εύρίσκεται εις στενωτέραν έπικοινωνίαν.

Σημείωσις. Οι μαθηταί άσκούνται κατά την διδασκαλίαν εις την άνάγνωσιν χαρτών υπό μεγάλην κλίμακα, εις την σύγκρισιν του γόστου προς τήν πραγματικότητα, εις την σύγκρισιν χαρτών διαφόρων κλιμακών προς άλλήλων, εις μετρήσεις επί του γάρτου, εις την άνάγνωσιν αναλόφων χαρτών, εις την ίχνογράφειν χαρτών και περιγραμμάτων, εις τόν καταρτισμόν γεωγραφικών λευκωμάτων, γραφικών στατιστικών πινάκων κλπ.

8. Καλλιγραφία - Ίχνογραφία. Ώραι 2.

1. Καλλιγραφία ως έν τή Α' τάξει.

2. Ίχνογράφεις επί του πινάκος και του χάρτου ως έν τή Α' τάξει. Άρχοί διακοσμητικού σχεδίου.

9. Χειροτεχνία. Ώραι 3.

Τά διάφορα είδη τής Χαρτοτεχνίας. Πλαστική, εις δέ τά σχολεία τών θηλέων και τά έξής: Μαντιρίσματα διαφόρων ειδών και έμβλήματα. Διάφορα τρυπαζία (άκούρ). Έφαρμογαί εις μικρά παραπτώματα. μονήλια κτλ. Άρχαί πλεκτικής έρίου μετ' έφαρμογών εις περιλάμπα, περιώμια και άλλα άπλά είδη.

10. Όδεικ. Ώραι 2.

Συνέγεια τής θεωρίας και τών άσκήσεων. Έφαρμογή ως έν τή Α' τάξει.

11. Γυμναστικά. Ώραι 3.

Γυμναστική κλπ. ως έν τή Α' τάξει.

Έβδομασίαιον Ώρολόγιον πρόγραμμα.

Μαθηματικά

	Ώραι
1) Θρησκευτικά	2
(Νέα)	4
2) Έλληνική γλώσσα	4
(Άρχαία)	4
3) Γαλλική γλώσσα	2
4) Ιστορία	2
5) Αριθμητικά—Γεωμετρία	3
6) Φυσιογνωστικά	3
7) Γεωγραφία	2
8) Καλλιγραφία -Ίχνογραφία	2
9) Χειροτεχνία	3
10) Όδεικ	2
11) Γυμναστική	3

32

Παρατηρήσεις 1. Τό έβδομασίαιον όρολόγιον πρόγραμμα ζέον να κανονίζεται ούτω, όστε να μένουσι δύο τούλάχιστον έλεύθερα άπογεύματα κατ' έβδομάδα διά την προαιρετικήν εργασίαν τών μαθητών έν τώ σχολείω ή έν τώ οίκω. Διά διδακτικούς περιπτώτους και διά την άνάπτυξιν τής Γυμναστικής, Γεωπονικής, Καλλιτεχνικής και τής Σχολικής έν γίνει ζώη.

2. Μετ' άπόφασιν του Συλλόγου τών διδασκόντων, έγκρινομένην υπό του οικείου Γενικού Έπιθεωρητού, δυνατόν, ή καθημερινή ύποχρεωτική έν τώ σχολείω εργασία να περιορισθή εις τās πρωινάς ώρας, τών άπογευμάτων άφιμένων έλευθέρων διά τούς έν τή προηγουμένη παρατηρήσει αναγραφένους σκοπούς. Η πλήρης εργάσιμος τών άπογευμάτων τούτων, έξαρτημένη κατά πολύ από τās συνθήκας και τά μέσα έκάστου σχολείου, έπαρταί εις την άπόφασιν του Συλλόγου.

3. Αί 3 ώραι τής διδασκαλίας τής Χειροτεχνίας σήπικουν εις δύο καταγεμνόμεναι εις 2 άπογεύματα (90' εις έκαστην). Είς τά σχολεία τών θηλέων ή γυναικεία χειροτεχνία ζέον να καταλαμβάνη του ήμισυ του διά τό μάθημα καθόλου διατιθεμένου χρόνου.

Είς τόν αυτόν Πρόεδρον του Ύπουργείου Συμβουλίου και Ύπουργόν επί τών Θρησκευμάτων και Έθνικής Παιδείας άνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν και έκτέλεσιν του παρόντος διατάγματος.

Έν Αθήναις τή 8 Φεβρουαρίου 1939.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Ό Πρόεδρος τής Κυβερνήσεως και Έθν. Παιδείας
Ι. ΜΕΤΑΣΣ

(3)

Περί 'Αναλυτικού και Ώρολογίου προγράμματος τής Α' τάξεως τών Προγυμνασίων και όκτατάξιων Γυμνασίων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έχοντες υπ' όψει τό άρθρον 18 του Άναγκαστικού Νόμου υπ' αριθ. 770/1937 «περί τών σχολείων τής Μέσης Έκπαίδευσως» προτείνομε τό Πρόεδρον του Ύπουργικού Συμβουλίου και Ύπουργού επί τών Θρησκευμάτων και Έθνικής Παιδείας μετά σύμφωνον γνώμην του Άνωτάτου Συμβουλίου Έκπαίδευσως διατυπωθείσαν έν τώ υπ' αριθ. 124 τής 9 Δεκεμβρίου 1938 πρακτικού και του Συμβουλίου Έκπαίδευσως διατυπωθείσαν έν τώ υπ' αριθ. 19/12-1-1939 πρακτικώ, άναρτισάμεν και διατάσσμεν.

Άρθρον μόνον.

Τό αναλυτικόν και όρολόγιον πρόγραμμα τής πρώτης τάξεως τών προγυμνασίων και όκτατάξιων γυμνασίων άρτίζεται από τού σχολιού έτους 1938—39 ως κάτωθι:

1. Θ ρ η σ κ ε υ τ ι κ ά. Ύμνοι 2.

Ἰερά Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Βίβλος ἐκ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἰσραηλιτικοῦ Λαοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν αὐτῆς μέχρι τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς. Ἰδίως δὲ αἱ καταδεικνύουσαι τὴν ἐκάστοτε θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν αὐτοῦ. ἡ ὁποία προπαρασκευάζει καὶ κατέστησε ἀναγκαίαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου.

Σημείωσις.

1. Ἡ Θρησκευτικὴ διδασκαλία πρέπει νὰ ἐνισχυεταὶ διὰ τῆς ἑτοιμασίας ἀγγῆς καὶ ἐμπνευσμένης Θρησκευτικῆς Ζωῆς ἐν τῷ Σχολείῳ καὶ τῆς ἀδιάστου συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς αὐτὴν (κοινὰ προσευχὰ, κοινὴ παρακολούθησις τῆς Θείας λειτουργίας καὶ συμμετοχῆ εἰς αὐτὴν, παρακολούθησις ἀπλοῦ καὶ ζωντανοῦ κηρύγματος, κοινὸς ἑορταστικὸς μεγάλου θρησκευτικοῦ ἑορτοῦ, συμμετοχῆ εἰς τοπικὰς θρησκευτικὰς πανηγύρεις, ἑμπρακτοὺς ἐκδηλώσεις τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης).

2. Εἰς τὰ Γυμνάσια τῶν θηλέων, δεόν νὰ ἐξεκρίνωται ἰδιαίτερος τὰ σπῆματα τὰ σχετιζόμενα ἰδιαίτερος πρὸς τὴν γυναικίαν. (πρ. τὴν συμβολὴν τοῦ Κυρίου πρὸς ἀνάψυσιν τῆς γυναικῆς, τὴν συμβολὴν, εὐσεβῶν γυναικῶν πρὸς πύσιν τῶν πρώτων Χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, τὸ ἔργον ἐν γένει τῶν ἐπι Χριστιανικῶν ἔθλων καὶ εὐλαβείᾳ διακριθεῶν γυναικῶν).

2. Ν ε ά Ε λ λ η ν ι κ ῆ γ λ ω σ σ α. Ύμνοι 10.

1. Ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν νοελληρικῶν διηγημάτων, περιγραφῶν καὶ μῦθων, γεγραμμένων μέρους μὲν εἰς τὴν ἀπλὴν καθαρῶσαν, μέρος δ' αὐτῶν εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν, ὡς καὶ δημοτικῶν καὶ ἐντέγων ἐπιτῶν καὶ ἐπικολορικῶν ποιημάτων, ἀναφερομένων εἰς τὴν Ἑθνικὴν ζωὴν καὶ φύσιν ἐξ ἑγχευμένων βιβλίων ἢ καὶ ἐξ ἄλλων συλλογῶν καὶ αὐτοτελῶν ἔργων.

Παιδικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ἔπου καίεται ἀνάγκη. Ἐξαγωγή τῶν κυριωτάτων τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συνακτικῆς τῆς ἀπλῆς καθαρῶσαν ἐν ἀντιπαροσῆν πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῆς δημοτικῆς γλῶσσης.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων καὶ τῆς κυρίας ἰδέας αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπαντημένων χαρακτηριστικῶν στοιχείων τῆς Ἑθνικῆς ζωῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φύσεως.

Ἀσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν καλαισθητικὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἀπαγγελίαν.

2. Συνθέσις. Α'. Προφορικαὶ εἰς τε τὴν ἀπλὴν καθαρῶσαν καὶ εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν. Ἐπιθετικὸν ἀποκομῶσεις τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων τῆς ἰδίας ἐκάστου ἐκλογῆς. Διόρθωσις ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων τῶν μαθητῶν περὶ τὴν ἐκφάνσιν ὀρισμένων ἐθθῶν καὶ καθέλου περὶ τὴν προφορᾶν. Ἐπιθῶς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἑλευθέρην, ἀσφ, εὐχερῆ καὶ ἀπὸ γραμματικῆς καὶ συντακτικῆς ἀπόψεως ἀκριτῆ ἐκφρασίαν. Ἀποφῆνι κατὰ τὸ δυνατόν τῆς ἀνατιολογητοῦ παρατακτικῆς συνθέσεως τῶν προτάσεων.

Β'. Γραπτὰ εἰς τε τὴν ἀπλὴν καθαρῶσαν καὶ εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν. Ἐπιθετικὴ περιγραφὰ ἀπλῶν ἀντικειμένων καὶ εἰκῶν καὶ ἀφηγήσεις γεγονότων βεβαιουμένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν.

Σημείωσις: Εἰς τὰ Γυμνάσια τῶν θηλέων πρέπει νὰ ἀναγινωσκονται ἀρκετὰ λογοτεχνήματα, σχετιζόμενα πρὸς τὴν γυναικίαν ζωὴν.

2. Ἱ σ τ ο ρ ι ά. Ύμνοι 2.

Ἱστορία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ αὐτῆς ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων μέχρι τῶν Μυθικῶν πόλεων, γεννημένη ἰδίᾳ διὰ τῆς παραστατικῆς εἰκονισμοῦ τῶν βίω καὶ τῆς δράσεως ἐπιφανῶν αὐτῆς ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι συνενέγκρασαν περὶ ἐπιτοῦς τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν τῆς πατρίδος.

Σύντομος αἱ παραλλήλου ἐξέτασις τῶν λαῶν, τῶν ἐλλήτων καὶ εἰς σχέσεις πρὸς τοὺς Ἑλληνας (Φοινίκων, Περσῶν κ. τ. λ.).

3. Μ α θ η μ α κ ι κ ά. Ύμνοι 3.

1. Ἐκ τῆς πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς τὰ περὶ τῶν ἀνεραίων καὶ τῶν συνθῶν εἰς τὴν πρῶτην κλασματικῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν πράξεων ἐπὶ τῆ βάσει σχετικῶν προτύπων προεληχθῶν καὶ μετ' ἀριθμῶν ἐφαρμογῆς τῶν ἐκάστοτε ἐξαγορευμένων κανόνων διὰ τῆς λύσεως σχετικῶν προβλημάτων ἀναφερομένων εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν διαφορῶν πραγματικῶν μαθημάτων. Συστηματικὴ καλλιέργεια τῶν ἀπὸ μνήμης λογισμῶν.

2. Ἐκ τῆς πρακτικῆς Γεωμετρίας τὰ ἀκόλουθα διδασκόμενα μετὰ ποικιλίας, ἰδίως δὲ γεωμετρικῶν ἐφαρμογῶν.

Γενικὰ περὶ τῶν γεωμετρικῶν αἰμάτων τῶν τοῦ δοκῶν των περὶ τῶν ἐπιφανείων καὶ τοῦ ἑμβαδοῦ των, περὶ τῶν γραμμῶν καὶ τοῦ μήκους των καὶ περὶ σημείων.

Τὰ κυριώτερα εἰδῶ των γραμμῶν, αἱ ἰδιότητές των, ἡ κρτασκευὴ των καὶ ἡ εὐρείας τοῦ ἡλικῶν των. Αἱ πρὸς ἀλλήλων θέσεις διαφόρων γραμμῶν, κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, τὰ ἐξ αὐτῶν προκείμενα σχήματα καὶ ἐξέτασις ἐκάστου τῶν σχημάτων τούτων.

Τὰ κρτισμώτερα τῶν γραμμῶν, τῶν σχετικῶν μὲ τὰ διαφορά εἰδῶ των γραμμῶν.

4. Φ υ σ ι ο γ ν ω σ τ ι κ ά. Ύμνοι 3.

Ἐξ ἀορμῆς ἐποπτικῆς παρατηρήσεως φυσικῶν καταστάσεων τῶν περιβάλλοντος τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ δογμάτων καὶ ἐργαλείων τῆς καθημερινῆς ζωῆς (κλίμα καὶ θέσις, θερμῶμετρον, βαρομετρον, ὑγρῶς, κῶδων κλπ.) καὶ ἐπὶ τῆ βάσει παραμοτικῆς ἐπ' αὐτῶν ἐρεύνης διδασκαλίᾳ τῶν κωστικῶν οἰονομῶν τῆς φυσικῆς (Θερμαντικῆς, Ἀκουστικῆς, Ὀπτικῆς, Μαγνητικῆς, Ἠλεκτρικῆς, Μετεωρολογίας καὶ Μηχανικῆς), ὡς καὶ τῶν διεπιτῶν αὐτῶν νόμων, τῶν ἀπαιτητῶν διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ἕλης τῶν βιολογικῶν μαθημάτων καὶ τῆς Γεωγραφίας. Διαιρητῆ ἐφαρμογῆ τῶν ἐξαγορευμένων νόμων εἰς τὴν γεωρίαν, βιογεωρίαν, βιομηχανίαν, συγκοινωνίαν καὶ καθέλου εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἔργασίας, ἔπως αὐταὶ ἰδέαι ἐκζητῶνται εἰς τὴν περιοχὴν, ἐν ἣ εὐρίσκειται τὸ σχολεῖον.

5. Γ ε ω γ ρ α ρ ι ά. Ύμνοι 2.

1. Ἐξέτασις τῆς Γεωγραφικῆς περιοχῆς τοῦ σχολείου, κρτότην δὲ, τῶν λοιπῶν γεωγραφικῶν περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος. Οἱ φυσικοὶ χαρακτηριστῆρες ἐκάστης περιοχῆς (θέσις τῆς, διαμόρφωσις τῆς ἐπιφανείας τῆς, πλαστικὴ μορφή τῆς, ὕψος, κλίμα, κλίμαξ, τῶν ἐδάφους, καὶ οἱ διὰ τῆς ἔργασίας τῶν κατοίκων τῆς διαπλασθέντες (οἰκονομικῆ, συγκοινωνία, ἀσχυλία οἰκονομικῆ καὶ πνευματικῆ κλπ.).

2. Γενικὴ γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν φυσικῶν, γεωγραφικῶν στοιχείων τῆς καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς διαπλασθέντων.

Σ η μ ε ι ω σ ι ς : Οἱ μαθηταὶ ἀσκούνται κατὰ τὴν διδασκαλίαν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν χαρτῶν ὑπὸ μεγάλῳ κλίμακα, εἰς τὴν σύγκρισιν τοῦ γῆρου πρὸς τὴν πραγματικότητά, εἰς τὴν σύγκρισιν χαρτῶν διαφόρων κλιματικῶν ποδῶ ἀλλήλων, εἰς μετρήσεις ἐπὶ τοῦ γῆρου, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἀναγλῶφον χαρτῶν τῆν ἰσχυρότερην χαρτῶν καὶ περιγραμμάτων, εἰς τὴν καταρτισμῶν γεωγραφικῶν λευκωμάτων, γροστικῶν στατιστικῶν πινάκων κλπ.

6. Κ α λ λ ι γ ρ α ρ ι ά καὶ Ἰ χ ν ο γ ρ α ρ ι ά. Ύμνοι 2.

1. Καλλιέργεια. Ἀνάπτυξις τῆς ἀτομικῆς γραφῆς ἐκαστοῦ μαθητοῦ εἰς τὸ ἀπλοῦν, σύμμετρον καὶ εὐναγῆροστον.

Σ η μ ε ι ω σ ι ς : Ἡ καλλιέργεια ὑπὸ τὸ ἀνώτερον πνεῦμα πρέπει νὰ καλλιεργῆται εἰς πάσας τὰς τάξεις καὶ ὑπὸ πάντων τῶν διδασκόντων ἐν τῷ σχολείῳ.

2. Ύμνογραφία. Ύμνογράφους ἐπὶ τοῦ πίνακος διὰ λευκῶν καὶ ἔγχρωμων κινωμένων καὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου διὰ μολυβδίου μάρων καὶ ἔγχρωμων: α) ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης ἀνθέων καὶ καρπῶν, ζώων εὐρισκόμενων ἰσῶς ἐν κινήσει, καὶ τοῦ ἀνθρώπου ὁμοίως. β) ἑλευθέρα ἐξ ἀφορμῆς ἱστορημάτων, διηγημάτων, περιγραφῶν, συνθέσεων κλπ.

Παρατηρήσεις

7. Χ ε ι ρ ο τ ε ς γ λ ι α. Ὅροι 8.
1. Τὰ διάφορα εἶδη τῆς χαρτοτεχνίας. Χαρτοκοπτική, χαρτοκαλλιγραφία, χαρτοερασιμική.

2. Γρανιτικὸν ἔριον.
3. Ἀρχαὶ πλαστικαί. Γλακὴ καὶ ἐργασίαι. Κατασκευὴ καὶ διατήρησις πηλῶν. Κατασκευὴ ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀπὸ μνήμης τῶν ἀπλουστάτων ἐκ τῶν ὁμοίως ὑμνογραφηθέντων ἀντικειμένων.

Εἰς τὸ σχολεῖον τῶν θηλέων διδάσκονται καὶ τὰ ἀκόλουθα: ἄσκησις εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῶν ραβῶν: παρυσῆς (ὄβιας), πεκτινῆς, ἀγγλικῆς ραβῆς, ὑπειορραβῆς, διπλορραβῆς, στριζώματος, τριπλώματος κλπ. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ σακκιδίου ἐργασίας (ἐξ ἔγχρωμων ἐπιγραφῶν ὑφάσματος), μαξιλαροθήκης καὶ ἄλλα.

8. Ω θ ι κ η. Ὅροι 2.

Ἦχος, εὐθύτος, εὐθογγόσημα, πεντάγραμμον, βοηθητικαὶ γραμμαί, Ὀνόματα εὐθόγγων. Κλειδί τοῦ Σόλ, ὀνομασία εὐθογγῶν. Ἄξια καὶ σχήματα εὐθογγῶν. Ὑψίλοι καὶ χαμηλοὶ εὐθόγγοι. Μουσικὴ ἀνάγνωσις. Ρυθμικὴ καὶ μελωδικὴ ἀνάγνωσις (solfege) μέτρον 2)4 ἐπὶ διασημάτων 2ας (κλίμαχος ντὸ μείζονος) μὲ τέταρτα καὶ ἕμιστον. Τί ἐσὶν κλίμαξ. Κλίμαξ τοῦ Ντὸ. Μείζων κλίμαξ (τόνοι, ἡμιτόνια). Ἐφαρμογὴ τῶν διασημάτων 2ας εἰς σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἀπλὰ παιδαγωγικὰ ἄσματα μονόφωνα. Πᾶσις ἡμίσητος. Πᾶσις τετάρτου. Σύνθεσις προσωδίας. Σύνθεσις τριακτίας. Μέτρον 2)4 ἑλλίπης. Μέτρον 4)4 (τέταρτα, ἡμίση, δόκλιηρα). Τὰ συνθέτεστερα εἶδη χρωματισμῶν. Γυμνάσματα ἐπὶ διασημάτων 3ης (κλίμαχος Ντὸ). Ἄσματα μετὰ διασημάτων 3ης. Ἀσκήσεις προσωδίας φωνηέντων καὶ συμφῶνων. Πᾶσις ὀκταήρου. Τί ἐσὶν ρυθμικὴ ἀγωγή καὶ τίνες αἱ συνθέτεστερα διαθεσμῆσεις αὐτῆς. Διασημάτα 4ης. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα. Ὅρθος εἰς 2)4 καὶ 4)4. Ἑλληνικὸν ἀρχαῖον ἀπὸ ὀρθου. Πᾶσις ὀρθου. Στιγμὴ διακρίσεως, παρασημασμένη ἡμίση καὶ τέταρτα. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ σχετικῶν γυμνασμάτων καὶ ἄσματα. Ἀναπτυκτικαὶ ἀσκήσεις.

Μουσικὴ γραφὴ. Ἀσκήσις εἰς τὴν γραφὴν τοῦ κλειديوῦ τοῦ Σόλ, τῶν εὐθογγῶν, πᾶσεων καὶ λοιπῶν μουσικῶν σημείων.

Εἰς ἕκαστον μάθημα δίδεται κατάλληλον τμήμα μουσικοῦ καιμένου πρὸς ἀντιγραφήν ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατ' οἶκον εἰς τὸ τετράστιον μουσικῆς.

9 Γ ρ μ ν α σ τ ι κ η. Ὅροι 3.

Γυμναστικὴ κατὰ τὸ οἰκίον ἀναλυτικῶν πρόγραμματα τοῦ Ὑπουργείου. Σχολικὴ Ἀγωνιστικὴ. Παιδικὴ καὶ ἱβίος αἰ ἰθνηκαί. Κολλήματα, ἔπου εἶναι δυνατὸν. Ἑθνικαὶ χοροὶ. Παρίπτου καὶ ἐκδρομαί.

Ἑβδομαδιαῖον Ὁρολόγιον Πρόγραμματος.

Μαθήματα	Ὅροι
1. Θερηματικὰ	2
2. Νέα Ἑλλην. Γλώσσα	10
3. Γεωμετρία	2
4. Ἀριθμητικὴ—Γεωμετρία	3
5. Φυσικογνωστικὰ	3
6. Ύμνογραφία	2
7. Καλλιγραφία—Ὑμνογραφία	2
8. Χειροτεχνία	3
9. Ὄρνιθ	2
10. Γυμναστικὴ	3

32

1. Τὸ ἑβδομαδιαῖον Ὁρολόγιον πρόγραμμα δέον νὰ κανονίζεται, οὕτως ὥστε νὰ μείνουν δύο ἑλευθέρα ἀπογεύματα καθ' ἑβδομάδα διὰ τὴν προαιρετικὴν ἔργασίαν τῶν μαθητῶν ἐν τῷ σχολεῖῳ ἢ ἐν τῷ οἴκῳ. Διὰ διατικτικῶν περιπτώσεων καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γυμναστικῆς, Γεωπονικῆς, Καλλιτεχνικῆς καὶ τῆς Σχολικῆς ἐν γένει ζωῆς.

2. Μετ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκόντων, ἐγκρινομένην ὑπὸ τοῦ οἰκείου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, δύναται ἡ καθορισθεὶς ὑπερσχολετικὴ ἐν τῷ σχολεῖῳ ἔργασία νὰ περιορισθῆ εἰς τὰς πρώτinas ἑβδ. τῶν ἀπογευμάτων ἀειμένον ἑλευθέρων διὰ τὸ ἐν τῇ προηγουμένῃ παρατηρήσει ἀναφερομένων σκοποῦ. Ἡ πλήρης ἐργασία τῶν ἀπογευμάτων τούτων, ἐξαρτομένη κατὰ πολὺ ἀπὸ τὰς συνθήκας καὶ τὰ μέσα ἐκαστοῦ σχολεῖου, ἐπαύεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου.

Εἰς τὸν αὐτὸν Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Θερηματικῶν καὶ Ἑθνικῆς Παιδείας ἀνατίθεται τὴν δημοσιεύσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 8 Φεβρουαρίου 1939.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως
Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Θερηματικῶν καὶ Ἑθν. Παιδείας
Ι. ΜΕΤΑΣΣ

(4)

Περὶ Ἀναλυτικῆ καὶ Ὁρολογοῦν προγράμματος τῆς Β' τάξεως τῶν Προηγουμένων καὶ ὀκταετίων Γυμνασίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου ὑπ' ἀριθ. 770/1937 ἀπερὶ τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευστος πρότερον τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Θερηματικῶν καὶ Ἑθνικῆς Παιδείας μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐκπαίδευστος διαπισθεθέντων ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 124 τῆς 9 Δεκεμβρίου 1938 πακτικῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπιταρταίας διακοθέντων ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 18)12-1-1939 πρακτικῶ ἀπερσασίωμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ Ὁρολόγιον πρόγραμμα τῆς δευτέρας τάξεως τῶν προηγουμένων καὶ ὀκταετίων γυμνασίου ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1938—39 ὡς κάτωθι:

1. Θ ρ η σ κ ε υ τ ι κ ἂ. Ὅροι 2.

Ἐπερ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθῆκης. Μετὰ σύντομον ἐπιπέστιον τῆς θερηματικῆς καὶ ἡθικῆς καταστάσεως τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἔμφανσεως τοῦ Ἰησοῦ, παρσστατικὴ Ἱστορία τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως αὐτοῦ. Ἐξήγησις ἐξ αὐτῶν τῶν θερηματικῶν καὶ ἡθικῶν διδασκαλιῶν τοῦ Κυρίου.

Ἐργασίαι καὶ ἀπονηκνόμενους τῶν πρσδουσιέρων πρσπειρίων τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεωρηματικῶν ἑορτῶν.

Σημειώσεις :

1. Ἡ Θερηματικὴ διδασκαλία πρέπει νὰ ἐνισχεται διὰ τῆς δημογραφίας ἀγνῆς καὶ ἔμπειρομένης θερηματικῆς ζωῆς ἐν τῷ σχολεῖῳ καὶ τῆς ἀβάστατου συμμετοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς αὐτὴν (κοινὰ πρσσευχαί, κοινὴ παρακολούθησις τῆς θείας

λειτουργίας και συμμετοχή εις αυτήν, παρακολούθησις άπλοή και ζωντανή κηρύγματος, κοινός έορτασμός μεγάλων θρησκευτικών έορτών, συμμετοχή εις τοπικάς θρησκευτικάς παρηγορίας, έμπρακτος εκδήλωσις τής προς τόν πλησίον αγάπης).

2. Είς τή γυμνάσιον τών θηλέων ζέον τά εξαιρώνται ιδιαίτερός τά σχήματα, τά σχετιζόμενα ιδιαίτερός προς τήν υγίαινα (πρ. τήν συμβολήν του Κυρίου προς άνύψωσιν τής γυναικάς, τήν συμβολήν αυτέων γυναικών προς ύστασιν των πρώτων χριστιανικών εκκλησιών, τό έργον εν γένει των επί Χριστιανική ζήλω και εύλαθεία διακριθίσων γυναικών).

2. Έλληνική Γλώσσα Α'. Νέα Ύραι 3.

1. Ανάγνωσις εκλεκτών Νεοελληνικών διηγημάτων και περιγραφών, γεγραμμένων μερῶν μεῖς τήν άπλην καθαρεύουσαν, μερῶς δ' αὐτων εις τήν άρχαίαν γλώσσαν, και δημοτικῶν και εντευχῶν έπικών, έπικολορικῶν και λυρικῶν ποιημάτων, αναφερομένων εις τήν Ελληνικήν ζώην και φυσιν ές ενακρίμενον βίολογόν ή και έξ άλλων συλλογῶν και αυτοτελῶν έργων.

Γλωσσική, λογική και πραγματική έπεξεργασία των αναγνωστικῶν, ὡς εν τῇ πρώτῃ τάξει.

Στοιχειώδης λογοτεχνική έπεξεργασία των αναγνωστικῶν. Άσκησις των μαθητῶν εις τήν καλλιθητητικήν άνάγνωσιν και άπγγέλιαν. Στοιχειωδέσταται γραμματικῶν και γλωσσικῶν, σχετικῶν προς τά αναγνωστικῶν έργα.

2. Συνθέσις, ὡς εν τῇ α' τάξει, εἰς ος και γραφή μονόλογων και μικρῶν διαλογῶν.

Σημείωσις: Είς τά Γυμνάσια τών θηλέων πρέπει νά αναγνωσθῶσιν άρκατά λογοτεχνήματα, σχετιζόμενα προς τήν γυναικείαν ζώην.

Β'. Αρχαία. Ύραι 8.

1. Ανάγνωσις και έρμηνεία τών εν τῇ άρχαίᾳ Έλληνική περιήκων τοι έγκριμενων Αναγνωστικῶν αυτης, από δε των αρχῶν τοι θεωρητικῶν και ασιολογικῶν Αισωπικῶν μύθων, περιήκων εκ τής βίολογικής του Απολλοδώρου, και εκ τής Μικαίλης Ιστορίας του Αίλιου και τινῶν εκ των Νεκρικῶν Διαλογῶν του Λουκιανῶ μετὰ καταλλήλου λογικής και πραγματικής έπεξεργασίας αυτών.

2. Εξ άφορητής τής άνωτέρας άναγνώσεως και έρμηνείας και εν αντιπεράσει προς τα αντίστοιχα φαινόμενα τής απλής καθαρεύουσας και τής δημοτικής, εξετάσις τής Γραμματικής του Αττικῶν κατωῦ λόγου μεχρι τῶν περιτωμένων ρημάτων και τής χαρακτιζούσης τήν Αρχαίαν Έλληνικήν άπολόουτου Συντακτικῆς ύλης: Τῆς κατά πασας τās πλάγιας πτώσεις εκφράσεω του άντικειμένου, του ειδικοῦ και τελικοῦ Απαρτητικῶν και του υποκειμένου αυτών, τής Οργανικῆς Δοτικῆς, τής Δοτικῆς του αιτίου, τής Αιτιατικῆς τής αναφοράς, τής σημασίας του κατηγορουμένου και του ρήματος προς δύο ή περισσοτέρα υποκείμενα και του διορισμοῦ του οὐσιαστικοῦ και του επιθέτου, τής χρήσεως των μετοχῶν και άναλύσεως αυτών, του ποιητικῶ αιτίου και τής τροπῆς τής ενεργητικῆς συντάξεως εις παθητικήν.

Παικίλι έργασια των μαθητῶν εν τῷ σχολείῳ και κατ' οίκον προς έραρωγήν και εντύπωσιν των εκάστοτε εξεταζῶν μερῶν τής Γραμματικῆς και του Συντακτικοῦ.

3. Στοιχειώδεις γραμματικολογικῶν γνώσεως, σχετικῶν προς τοὺς αναγνωστικῶν άρχαίους συγγραφεῖς.

3. Ιστορία. Ύραι 2.

Ιστορία τής Αρχαίας Ελλάδος και ίδίως του πολιτισμοῦ

αυτης από των Μηδικῶν πολέμων μέχρι του Μεγάλου Ἄλεξάνδρου γινόμενη, ὡς εν τῇ α' τάξει.

4. Μαθηματικά. Ύραι 8.

1. Εκ τής Πρακτικῆς Ἀριθμητικῆς: α) βελυτέρη εξέτασις των εν τῇ πρώτῃ τάξει διδασθέντων, ἐπι δε τῶν περι διαιρετότητος και τῶν χαρακτιῶν αυτης ἐπι 2 ή 3, 4 ή 5, 4 ή 25, 8 ή 125, 3 ή 9, έως πρακτικῶς δικαιολογούμενων, τά περι κοινῶν διαγεγραμῶν, μεριστῶν κοινῶν διαγεγραμῶν και τής εὐρέσεως αυτου και τά περι κοινῶν πολλαπλασιῶν, εὐλαγιστου κοινῶν πολλαπλασιῶν και τής εὐρέσεως αυτου, β) τά περι τῶν δεκαδικῶν και τῶν συμμαχῶν αριθμῶν και τῶν επί αυτῶν πράξεων, διδασκόμενα κατ' ἑν τρόπον και ή ύλη τής Α' τάξεως.

2. Εκ τής Πρακτικῆς Γεωμετρίας τά ἀπλοῦστα, διδασκόμενα, κατ' ἑν τρόπον και ή ύλη τής Α' τάξεως:

Τά κυριότερα των ἐπιπέδων σχημάτων, τά στοιχία των, και ιδιότητές των, ή κατασκευῆ των και ή εὐρεσις του άρτιούτων των. Όμοια σχήματα, ιδιότητές των, κατασκευῆ σχήματος ἑαυτου προς ἑαυτον.

Γενική περί Χωρομετρίας. Τά άπλοῦστερα των χωρομετρικῶν ὀργάνων, ή χρησιμότης των και ὁ τρόπος τής χρήσεως των. Λύσις απλῶν χωρομετρικῶν προβλημάτων.

5. Φυσικογνωστικά. Ύραι 8.

1. Εξ άφορητής έποικτικής παρατηρήσεως φυσικῶν καταστάσεων και ωμάτων του περιβάλλοντος των μαθητῶν και επί τῆ βάσει θεωρητικῆς επί αυτῶν έρευνῆς διδασκαλία των κυριότερων φαινομένων τής Ἄνοργανῶν και Ὀργανικῆς Χημείας (ἀήρ, ὕδωρ, ὄξις, βάσεις και άλατα, στοιχία τής λιθοστραφῆς τής γῆς, ὄργανικῶν ένώσεων), ὡς και των διδόντων αυτὰ νόμων, τῶν άπαρτητικῶν δια τήν κατασκευῆ τής ύλης των βιολογικῶν μαθημάτων και τής γεωγραφίας. Εφαρμογή, ὡς εν τῇ Α' τάξει.

2. Εποικτική εξέτασις των εν Ελλάδι άπαντινῶντων και έχοντων σημασίαν δια τήν ανθρωπίνην και λοιπήν ζώην ὀρυκτῶν εν συναρτήσει εκάστοτε προς τās σχετικῶς χημικῶς ένώσεις.

6. Γεωγραφία. Ύραι 2.

1. Γεωγραφική εξέτασις των λοιπῶν χωρῶν τής Εὐρώπης γινόμενη ὡς ή τής Ελλάδος και ενδιατερούσα ιδιαίτερός εις τās χώρας, μετ' ὧν ή Ελλάς εὐρίσκεται εις στενωτέραν επικοινωνίαν.

2. Σύνομος γεωγραφική έπισκόπησις τής ὅλης Εὐρώπης. Αἱ μεγάλα ἔθνη τής Εὐρωπαϊκῆς συγχωνωσίας, άρχόμενης τῆς εξετάσεως αυτῶν από τής Ελλάδος. Η σημασία τής Μεσογείου δια τήν παγκόσμιον συγχωνωσίαν. Η Ελλάς ὡς μεσογειανῶν και Εὐρωπαϊκῶν Κράτους. Έλληνισμός τής σημερινῆς εν Εὐρώπῃ.

Σημείωσις: Οἱ μαθηταί άνομοῦνται κατά τήν διδασκαλίαν εις τήν άνάγνωσιν χαρτῶν ὑπό μεγάλην κλίμακα, εις τήν σύγκρισιν του χάρτου προς τήν πραγματικῶτητα, εις τήν σύγκρισιν χαρτῶν διαφόρων κλίμακων προς άλλήλους, εις μετρήσεις επί του χάρτου, εις τήν άνάγνωσιν ἀναγλύφων χαρτῶν, τῶν ἠγεγραμμένων χαρτῶν, περιγραμμάτων, εις τῶν κωταριστῶν γεωγραφικῶν λευκωμάτων, γραρικῶν στατιστικῶν πινάκων κλπ.

7. Καλλιγραφία και Ύγυοςγραφία. Ύραι 2.

1. Καλλιγραφία, ὡς εν τῇ πρώτῃ τάξει.

2. Ύγυοςγραφίαι επί του πίνακος και του χάρτου ὡς εν τῇ Α' τάξει. Άρκαί δικτυομηχανικῶν σχεδίων.

8. Χειροτεχνία. Ὁραι 2.

1. Συμπλήρωσις τῆς Χαρτοκοπιτικῆς καὶ Χαρτοκαλλιητικῆς

2. Πλαστική: Ἐλεύθεροι ἔργασια ἐπὶ μνήμης.

Κατασκευὴ ἀπλῶν ὀντικειμένων ἐκ τοῦ φυτικῶν καὶ τοῦ ζωικῶς κόσμου καὶ σκευῶν ἐκ τῶν ἀσφαλῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιπέδων ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ ἐξετάζομένων μορφῶν τοῦ ἐδάφους (λίθων, βουνῶν, ὄρεων, χαράδρων, ὁροσειρῶν, κοιτῶν ποταμῶν κλπ.). Χρωματισμὸς τῶν κατασκευαζομένων.

Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων διδάσκονται καὶ τὰ ἀκόλουθα: Ἐμβλάσματα καὶ διάφορα τρυποῦζια (ἀξούρ). Ἐφαρμογαὶ εἰς μικρὰ παραπετάσματα, μονόβλια κλπ.

9. Ὄθει κή. Ὁραι 2.

Ἀπλῆ δίφωρος ἀσκήσεις κατ' ἀρχὰς ἐπὶ διαστημάτων 2ας καὶ εἶτα 3ης καὶ 4ης. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 2ας, 3ης, 4ης. Διαστήματα 5ης (κλίμακος Ντὸ). Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 5ης. Κανὼν δίφωρος. Μέτρον 3) 4. Ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς τὰς διαλαθείσας ρυθμικὰς μονάδας. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα. Διαστήματα 6ης. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 6ης. Κανὼν δίφωρος. Μέτρον 3) 4. Ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς τὰς διαλαθείσας ρυθμικὰς μονάδας. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα. Διαστήματα 7ης. Σχετικὰ γυμνάσματα καὶ ἄσματα μονόφωνα καὶ δίφωνα. Θεωρητικὴ ἐξέτασις τῶν διαστημάτων 7ης. Δέκατα ἕκτα εἰς 2) 4, 3) 4, 4) 4. Ὅλαι αἰ ρυθμικαὶ τῶν δεκάτων ἕκτου. Παῦσις δεκατοῦ ἕκτου. Ἑλληνικὴ ἀρχίζον καὶ δέκατον ἕκτου. Γυμνάσματα καὶ ἄσματα σχετικὰ. Μουσικὴ γραφὴ ὅπως εἰς τὴν α' τάξιν.

10. Γυμναστική κλπ. Ὁραι 3.

Γυμναστικὴ κλπ. ὡς ἐν τῇ Α' τάξει.

Ἐβδομηθιῶν Ὁραλογίων πρόγραμμα.

Μεθ' ἡμέτερα	Ἁρα
1. Θρησκευτικὰ	2
(α) Νέα	3
(β) Ἀρχαῖα	8
3. Ἱστορία	2
4. Ἀριθμητικὴ - Γεωμετρία	3
5. Φυσικογνωστικὰ	3
6. Γεωγραφία	2
7. Καλλιγραφία - Ἱχθυογραφία	2
8. Χειροτεχνία	2
9. Ὄθεικὴ	2
10. Γυμναστικὴ	3

32

Παρατηρήσεις.

1. Τὸ ἑβδομηθιῶν Ὁραλόγιον πρόγραμμα δεῖν νὰ κανονίζεται ὡς τὸς ὅστε νὰ μένῃσι δύο εὐθέτερα ἀπογεύματα κατ' ἑβδομάδα διὰ τὴν προαιρετικὴν ἔργασίαν τῶν μαθητῶν ἐν τῷ σχολεῖῳ ἢ ἐν τῷ οἴκῳ, διὰ διδακτικῶς περιπτώσεως καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γυμναστικῆς, Γεωπονικῆς, Καλλιτεχνικῆς καὶ τῆς Σχολικῆς ἐν γένει ζωῆς.

2. Μετ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου τῶν διδασκόντων ἐγκρινομένην ὑπὸ τοῦ οἰκείου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, δύναται ἡ καθημερινὴ ὑποχρεωτικὴ ἐν τῷ σχολεῖῳ ἔργασια νὰ περιορισθῇ εἰς τὸς πρῶτινὰς ὥρας, τῶν ἀπογευμάτων ἀφιεμένων ἐλευθέρων διὰ τοὺς ἐν τῇ προηγουμένῃ παρατηρήσει ἀναερομένουσ σκοπούς. Ἡ πλήρης ὀργάνωσις τῶν ἀπογευμάτων τούτων, ἐξαρτωμένη κατὰ πολλὸν ἀπὸ τὰς συνθήκας καὶ τὰ μέσα ἐκάστου σχολεῖου, ἐπαφίεται εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου.

Εἰς τὸν αὐτὸν Πιόεδρον τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Συμβουλίου καὶ Ἐπιθεωρητῶν ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἀνατίθεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 8 Φεβρουαρίου 1939.

ΓΕΡΓΙΟΣ Β'

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Συμβουλίου
Ἐπιθεωρητῶν ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθν. Παιδείας
Ι. ΜΕΤΑΣΣ